

Коваль Денис Васильович, здобувач ступеня вищої освіти бакалавр Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького
Науковий керівник: доцент кафедри цивільного права і процесу Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, кандидат юридичних наук, доцент *Турчак І. О.*

ПРАВОВИЙ СТАТУС ІНОЗЕМЦІВ І ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА

Актуальність даної теми полягає у тому, що з плином часу і суспільним розвитком розвиваються відносини з іншими країнами. Йде своєрідне стирання кордонів, іноземці на вулицях нашого міста вже не є чимось новим і дивуючим. Вони вчаться у наших вузах. Живуть, або тимчасово проживають, а також працюють і реалізують свій потенціал.

Держава забезпечує рівність основного комплексу прав та обов'язків іноземців та осіб без громадянства із громадянами України. Така сукупність складає правовий режим перебування вказаних категорій осіб на території нашої держави. Таким чином реалізація прав конкретних осіб відбувається в межах правового режиму. Актуальність теми полягає у необхідності чіткого правового регулювання не тільки сукупності прав і обов'язків, але і умов їх реалізації та відповідальності іноземних громадян і осіб без громадянства.

Відповідно до ст.1 Закону України від 4 лютого 1994 р. «Про правовий статус осіб іноземців та осіб без громадянства» іноземцем визнається особа, яка не перебуває у громадянстві України і є громадянином (підданим) іншої держави або держав. Особою без громадянства є особа, яку жодна держава відповідно до власного законодавства не вважає своїм громадянином [1].

Іноземці і особи без громадянства реалізують свою правоздатність та дієздатність згідно та у межах правового режиму наданого Україною.

Правовим режимом можемо вважати комплекс наданих державою прав і обов'язків тобто надана правоздатність і дієздатність особам іноземцям, і особам без громадянства [2].

Конституція України проголошує принцип національного режиму щодо здійснення прав, свобод і обов'язків іноземцями. У ст. 26 КУ вказано, що іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, якщо інше не передбачено Конституцією України, законами чи міжнародними договорами України [3]. Зазначений принцип щодо здійснення прав, свобод і обов'язків іноземцями закріплено і в Законі України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (ст. 2).

Іноземці можуть з реалізувати свої права та обов'язки практично так само, як і громадяни України. Закон України Про «Міжнародне приватне право» від 03.01.2017 ч.2 ст.17 встановлює, що іноземці та особи без громадянства мають цивільну правоздатність в Україні нарівні громадянами України, крім випадків, передбачених законом або міжнародними договорами України [4]. Традиційно застосовуються три правові режими щодо іноземців: національний режим, режим найбільшого сприяння та спеціальний режим. Але, як правило, в жодній країні не існує якого-небудь одного режиму іноземців, а зустрічаються вони в комбінації: в одній сфері – національний режим, а в іншій сфері – спеціальний і т.п. [5].

Національний режим передбачає надання іноземним громадянам і юридичним особам такого ж режиму, що і вітчизняним громадянам та юридичним особам. Таким чином, держава прирівнює іноземців в тій чи іншій сфері із власними громадянами. Іноземні громадяни та іноземні юридичні особи отримують ті ж права і переваги, що мають місцеві суб'єкти права.

Спеціальний режим полягає в наданні іноземцям, в будь-якій сфері певних прав та/або встановленні для них певних обов'язків, які відрізняються від тих, що передбачені для власних громадян відповідної держави.

Спеціальний режим може нести як позитивний, так і негативний характер для іноземців. Введення спеціального режиму проводиться шляхом прийняття відповідного нормативного акта, яким, як правило, передбачається механізм реалізації цього режиму [5]. При цьому, в окремих сферах діяльності, зокрема інвестиційній, торговельній, до здійснення прав та обов'язків іноземців може застосовуватися режим

найбільшого сприяння. У законодавстві України суть цього режиму сформульовано, зокрема, у ст. 7 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 р. (далі Закон України Про «ЗЕД»). Тут режим найбільшого сприяння означає, що іноземні суб'єкти господарської діяльності мають обсяг прав, преференцій та пільг щодо мит, податків і зборів, якими користується та або буде користуватися іноземний суб'єкт господарської діяльності будь-якої іншої держави, якій надано згаданий режим, за винятком випадків, коли зазначені мита, податки, збори та пільги по них встановлюються в рамках спеціального режиму. Режим найбільшого сприяння надається на основі взаємної угоди суб'єктам господарської діяльності інших держав з відповідними договорами України та застосовується у сфері зовнішньої торгівлі.

Важливим є закріплення у законі положень про те, що іноземці та особи без громадянства, які вчинили злочин, адміністративні або інші правопорушення, несуть відповідальність на загальних підставах.

Зокрема, Законом України «Про правовий статус осіб іноземців та осіб без громадянства» передбачено можливість скорочення терміну тимчасового перебування в Україні у випадках передбачених законом (ст. 31) а також видворення за межі України у випадку вчинення злочину та за інших законних підстав (ст. 32) [1].

Підсумовуючи вище сказане, можемо вважати що правовий захист іноземців і осіб без громадянства законодавством забезпечено на рівні із громадянами України. Існує гнучка система гарантій реалізації прав і свобод іноземців і осіб без громадянства. Законодавство стикається все частіше з тим що все більше іноземців і осіб без громадянства постійно проживають і здійснюють всі види дозволеної законом діяльності на території України. Отже, можемо стверджувати, що в Україні всебічно та повно закріплено як комплекс прав та обов'язків іноземців та осіб без громадянства, так і механізм їх реалізації, захисту та відповідальності.

Список використаних джерел

1. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства [Електронний ресурс] : Закон України від 22 верес. 2011 р.

№ 3773-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>. – Назва з екрана.

2. Міжнародне приватне право: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / за ред. В. П. Жушмана та доц. І. А. Шуміло. – Харків : Право, 2012. – 320. – С. 6.

3. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/>. – Назва з екрана.

4. Про міжнародне приватне право [Електронний ресурс] : Закон України від 23 черв. 2005 р. № 2709-IV. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>. – Назва з екрана.

5. Міжнародне приватне право [Електронний ресурс] : навч. посіб. / за заг. ред. В. М. Гайворонського, В. П. Жушмана. – Київ : Юрінком Інтер, 2007. – Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/privat/441-gaivoronsk.html?start=60>. – Назва з екрана.

Ковівчак Андрій Іванович, курсант 2 курсу Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) НАВС
Науковий керівник: старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін та оперативно-розшукової діяльності Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) НАВС **Данченко К. М.**

ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ

Об'єкт злочину визначається як те, на що посягає злочин. Доказом актуальності питання визначення об'єкта злочину слугує відсутність у чинному Кримінальному кодексі України поняття об'єкта злочину, більш того, такого законодавчо визначеного поняття об'єкта злочину не було ні в попередній редакції Кримінального кодексу України 1960 р., доки в теорії кримінального права на теоретичному рівні однозначно не буде визначено поняття об'єкта злочину, таке поняття не можливо визначити і на законодавчому рівні.

Законодавчо визначено, що пріоритетним завданням Кримінального Кодексу є охорона прав і свобод людини і